

Politik Bilim

Artan Yurtdışı ARGE Desteğimiz!

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; harunaykutgoker@gmail.com

ARGE'ye yeterince yönelmeyen ülkeler ARGE ve teknoloji muhtevası yüksek ürün ithaliyle ashında o ürünlerin geliştirildiği ülkelerdeki araştırmaları desteklemiş olurlar...

McKinsey Global Institute'un "*Manufacturing the Future: The next era of global growth and innovation*" başlıklı raporunda (2012) yer alan imalat sanayii sınıflaması dikkatimi çekmişti. Bu sınıflamada imalat sanayii sektörleri beş grupta toplanmış. Bunlardan ikisi özellikle ARGE yoğunlukları açısından, daha ilk bakışta diğerlerinden ayırt edilebiliyor.

İlk grup, imalat konuları "*kimyasallar ve farmasötikler, motorlu araç ve parçaları, diğer ulaşım araçları ile her türlü makina, teçhizat ve alet*" olan sanayi sektörlerinden oluşuyor. Rapora göre bu sektörlerin ortak özelliği, yerel pazarlardaki rekabetin sürekli yeniliğe ve sürekli model değişikliği ya da benzeri değişikliklere dayanması; ARGE yoğunluğunun epey yüksek olması ve üretim tesislerinin müşteriye yakın coğrafyalara dağılmasıdır. ARGE yoğunluğu bu sektörlerde yaratılan katma değer %5-25'i arasında değişiyor.

İkinci grupsa, "*bilgisayar, büro makinası ve yarıiletkenler ile diğer elektronik teçhizat ve eşyanın, tıbbî cihaz ve diğer hassas aletler ile optik araç ve gereçlerin*" imalatını yapan sektörleri kapsıyor. Rapora göre, çağımızı tanımlayan teknolojilerin ve yenilikçiliğin ağır bastığı bu sektörlerin ortak özelliği de bütünüyle küresel ölçekteki ARGE ve üretim ağlarına dayanmaları; ürünlerinde ARGE ve değer yoğunluklarının çok yüksek olmasıdır. Bu sektörlerdeki ARGE yoğunluğu ise %25-35'tir...

Rapordaki 2010 verilerine göre, imalat sanayiinde bütün dünyada yaratılan toplam katma değer %34'ü ilk; %9'u da ikinci gruptakilere aittir ve her iki grupta da dış ticaret yoğunluğu yüksektir. Sanayi meseleleri ile ilgili olanlar kendi deneyimleriyle de bilirler ki, sanayideki yetkinlikleriyle önde koşan ve dünya nimetlerinin dağılımında aslan payını alan ülkelerin asıl üstünlükleri anılan sektörlerle ilgili teknolojilere ve o teknolojileri destekleyen bilim dallarına olan hâkimiyetlerinden kaynaklanır. Merak ettim, son on yılda, bu sanayi sektörlerinde, kapitalizmin dünya sistemi içindeki konumumuzda bir değişiklik olup olmadığını dış ticaret rakamlarımız üzerinden görmeye çalıştım.

2002'de imalat sanayii toplam ithalatının % 61'i anılan sektörlerin imalat konusu olan mallardan oluşmuş. 2012'de bu oranı ancak %55'e düşürebilmişiz. 2002'de imalat sanayii toplam ihracatımızın %31,3'ü anılan sektörlerle ait... 2012'de ise bu oran %32,4! Demek ki, imalat sanayiinde toplam ihracatımızı '*on yılda 4,3 katına çıkardık*' diye öğünürken ihracat (dolayısıyla sanayi) yeteneğimiz açısından asıl belirleyici olan bu sektörlerde oransal olarak yerimizde saymışız. Bunlarda hiç olmazsa ihracatımızın ithalatımızı karşılama oranında bir iyileşme sağlayabilmiş miyiz? Eğer sizi mutlu edecekse söyleyeyim: 2002'de oran %41,9 iken 2012'de %47,7 olmuş...

Oysa, imalat sanayimizin bütününe ele aldığımızda ihracatın ithalatı karşılama oranının %81 olduğunu görüyoruz. Demek ki, ARGE yoğunluğu yüksek sektörlerdeki dış ticaret açığımızı düşük teknolojili sanayi ürünleri ihracı ile bir ölçüde kapatıyoruz. Hemen belirteyim; son on yılda bu %81 oranında değişiklik olmamış! Bu şu demek: İhracatımız imalat sanayiinde 4,3 katına çıkarken ithalatımız da 4,3 katına çıkmış. İthalattaki bu katlanmanın ne anlama geldiğini ARGE'ye özgü terimlerle anlatayım:

Biliyorsunuz, ithal ettiğimiz her ürün için ödediğimiz para o ürünle ilgili teknolojik gelişmeleri sağlayan yabancı araştırmacıların ücretlerini de içerir. Ürün kategorilerindeki ortalama ARGE maliyet oranlarına göre yaptığım hesaplamada gördüm ki, **2002’de imalat sanayiinde çalışan 11.380 yabancı araştırmacının ücretini biz ödemişiz. 2012’de de bu ‘sübvansiyonumuzu’ 48.464 araştırmacıya çıkarmışız!** Aynı yıl, sanayide çalışan araştırmacı sayımızın 35.034 olduğunu anımsatayım...

CBT. 27 Aralık 2013